

selv naar den Dag kommer, da vi faae en saadan politisk Garant, vilde det være meget uheldigt at knytte de sociale Reformkrav uadskillig sammen med en Beskatning paa Øl og Brændevin.

Trier. En stor Del af de Bemærkninger, jeg har ønsket at gjøre, ere nu fremførte baade af den foregaaende og af tidligere Talere, men jeg vil dog tillade mig at sige Et og Andet til, om end Tanker, som alle ere kjendte i Forveien. Det skulde navnlig være et Par enkelte Punkter, jeg vilde fremdrage. Det første er det Spørgsmaal: hvad Indflydelse den foreslaaede Lov, saafremt den gennemføres, vil kunne formentes at faae paa Forbruget af spirituøse Drikke her i Landet, og der forekommer det mig efter de Oplysninger, der foreligge, at det særlig er det bairiske Øl, man maa have Opmærksomheden henvendt paa. Det var jo Tilfældet, den Gang denne Drif blev indført her gjennem Storfabrikation her hjemme, at Formaalet dermed var at trænge Brændevinet tilbage og ombende Befolkningen fra at være et spirituøst Folk til at være et ædrueligt Folk. Det har imidlertid vist sig, at i de Aar, der ere gaaede siden den Tid — det var i Fjrrerne — har det bairiske Øl i Virkeligheden aldeles ikke i mindste Maade kunnet opfylde denne Mission. Tværtimod, det er gaaet saaledes, at medens det derved er lykkedes at trænge Nydelser af Brændevin tilbage med 2 à 3 Millioner Potter om Aaret, saa er den Spiritus, der fortæres gjennem det bairiske Øl, alligevel af det store Kvantum, at ikke alene Tilbagegangen paa Brændevinets Omraade dækkes, men at det i det Hele maa antages, at der nydes mellem 3 til 4 Millioner Potter mere om Aaret af Spiritus end tidligere. Dette tyder altsaa ikke paa, at det filantropiske Formaal, man havde ved at paabegynde Brygningen af bairisk Øl herhjemme, er opnaaet. Og en særlig Fare synes der mig at være knyttet dertil, idet der nemlig efter de Oplysninger, der foreligge rundt omkring fra hele Landet, og som f. Ex. komme til Orde i det lille indholdsrige Skrift, som Dr. Drum har udgivet om Ædruelighedsforholdene heri Landet paa Grundlag af Indberetning fra adskillige Hundrede Læger her i Landet, er gjort den Erfaring mange Steder, at forsaavidt Ungdommen er draget stærkere ind paa Drifkædigheden end tidligere, hvilket er Tilfældet ikke saa ganske saa Steder, saa er det stadig gjennem det bairiske Øl, at dette Fald er sket. Naar altsaa det er Frugten deraf, ikke blot at Spiritusforbruget stiger, men tillige, at

Udberksklasser, som tidligere have været holdte ude fra Drifkædighed, drages ind med og altsaa undergraves saa meget tidligere, saa er der al mulig Grund til at raabe Vagt i Bevær og gjøre, hvad der kan gjøres, for at søge at slaa en Bom for denne Udvikling. Men naar man ser paa den Østtat, som er foreslaaet i Regjeringens Forslag, saa maa jeg rigtig nok udtale som min Formening, ligesom saa mange andre Taleres, at der ikke vil være nogenjomhelst Sandsynlighed for, at den kan gribe hindrende ind i den Udvikling, jeg her har nævnt. De 2 Dres Skat paa hver halve Baier vil jo enten tale til Folks Vetsindighed, idet Folk ville sige: ja de 2 Dre mere eller mindre betyder jo ikke noget. Den, som er vant til at drikke sit visse Kvantum halve Baier, vil vedblive dermed, dels fordi hans Fantasi ikke sættes i skræmmet Bevægelse ved Tanken om de 2 Dres Merudgift, dels fordi han i det enkelte Dieblit ikke mærker synkelig til den større Udgift; han drikker altsaa videre, som han er vant til — blot at Udgiften dertil forhøies noget, og naar det har været paa hans Families og Omgivelers Beque, man har ment at burde søge at indskrænke hans Forbrug, saa vil altsaa hverken Familien eller de andre Omgivelser faae andet Resultat gjennem denne Skat, end at Livet kommer til at tynge endnu noget haardere derpaa, fordi man drikker, som man er vant til. Eller ogsaa kunde det være, at virkelig saadan en Skat greb stærkt ind i Brugen af bairisk Øl; men saa staar det for mig som ganske utvivlsomt, at man vil organisere sig paa Fabrikanternes Side og sige: Vi maa sørge for, at den store Bedrift ikke gaar ned og ødelægges; vi maa derfor indrette det saaledes, at Befolkningen kommer til at drikke sit Øl ligesaa billig som hidtil, og at Staten udredes paa Veien fra Fabrikken til Stedet, hvor Øllet drikkes, og det vil jo efter de Oplysninger, vi have faaet her i denne Sal, meget godt kunne gjøres, naar man indretter sig paa rette Maade. Det vil saaledes føre til, at der bliver dannet en storartet Ølring, fra hvilken man vil sætte al Kraft ind paa at udvide Folks Vist til at drikke, fordi nu selve Staten vil gaa ind med som en Forretningsudgift, der skal bestrides og selvfølgerlig helst skal kunne bestrides af dem, der drikke Øllet. Ad den Vej vil den Reklame, hvis Storhed vi nu allerede mange Gange have havt Leilighed til at beundre, blive skruet endnu mere i Veiret, og ingen Reklame har maaste virket hertilands med saadanne Virkninger, som Reklamen for det bairiske Øl. Jeg tror derfor